

Opera en operette

Opera Nijetrijne verrast zelfs dankzij miezerig weer

© Paul Korenhof, augustus 2021

Haydn/Schlepp: Storm en Drang

Pieter Hendriks (Melibeo), Joke Martens (Perruchetto), Elvire Beekhuizen (Amarantha), Wendy Roobol (Nerina), Rosina Fabius (Celina), Mitch Raemaekers (Fileno)

Instrumentaal ensemble

Dirigent: Vaughan Schlepp

Regie: Nynke van den Bergh

Toneelbeeld en kostuums: Sanne Puijk

Gezien: 19 augustus 2021

<https://operanijetrijne.nl>

Ensemblefoto Opera Nijetrijne 2021

Zo gastvrij als het publiek bij Opera Nijetrijne onthaald wordt, gebeurt het misschien nergens. Zelfs de corona-check bij de ingang geeft al het gevoel dat je welkom bent. Bij zonnig weer werkt dat alles nog extra feestelijk, maar ook als het miezert, maakt de ontvangst dat iedereen, ondanks poncho's, regenkleding en ander beschermend materiaal, na een hapje en een drankje met een blij gemoed en nog blijdere verwachtingen de tribunes op een nabijgelegen grasveld opzoekt.

Afgelopen donderdag kon niemand echter vermoeden dat juist het miezerige weer voor de grootste verrassing zou zorgen. Het eerste bedrijf liep nog gewoon van stapel, op tribunes met een dubbele capaciteit die in een cirkel rondom het speelvlak waren geplaatst. Ook de voorstelling was 'coronaproof' met de zangers meestal op draaitonelen rondom een prieeltje dat de zeven musici droog hield en waarvan de bovenhelft eveneens als speelvlak kon dienen.

Op het programma stond *Storm en Drang*, een flink ingekorte bewerking van Haydn's *La fedeltà premiata*. (De originele, bijna drie uur durende partituur werd een halve eeuw geleden door DNO gepresenteerd in een sprankelende voorstelling met onder meer Renato Capecchi en Eugenia Ratti.) Getrouw aan de Nijetrijnse traditie was daarbij rond de kern van het verhaal een nieuwe versie opgebouwd met de nodige verwijzingen naar de actualiteit, waarbij de 18de-eeuwse personages zich regelmatig uitten in verrukkelijk anachronistisch Nederlands.

Aangezien de soms hilarische tekst van Alice Zwolschen op zich al leidde tot het nodige amusement, werd die dit jaar voor alle zekerheid ook aan het publiek uitgedeeld, omdat de grotere ruimte en de draaitonelen onvermijdelijk de verstaanbaarheid verminderden. De verwijzingen naar corona vonden verder hun pendant in de speels regie van Nynke van den Bergh met een inventieve vormgeving en fraaie kostuums van Sanne Puijk. Dat alles resulteerde in een speels drama over dating en - fysiek gerichte - liefdesrelaties in een 'smetvrije' encenering waarin lijfelijk contact uit den boze was.

Ensemblefoto in de tent met het 'green screen'

De grote verrassing

Na een jaar gedwongen onderbreking ging opera Nijetrijne dus afgelopen week weer van start, maar wel noodzaakten de beperkingen vanwege corona een zekere afstand tussen de bezoekers en daarmee tot meer en grotere tribunes. Ook de opstelling van de tribunes rondom het speelvlak ging een beetje ten koste van de intimiteit en het contact met het publiek, traditionele charmes van een voorstelling in Nijetrijne.

De tweede voorstelling, afgelopen donderdag, had echter een verrassing in petto. Toen kort na het begin van het tweede deel door de toenemende regen verder doorspelen niet meer verantwoord was, werd het publiek verzocht naar de tenten te gaan waar traditioneel na afloop een gezamenlijke

maaltijd wordt genuttigd. Die maaltijd zou alleen nog even op zich laten wachten omdat - zo werd meegedeeld - de voorstelling nu in die tenten zou worden voortgezet.

Dat laatste bleek een klein technisch hoogstandje op basis van het 'blue screen' uit de filmindustrie, voor deze gelegenheid vervangen door een 'green screen'. De truc was dat de uitvoerenden in een aparte tent waren geplaatst waar de zangers hun rollen vertolkten tegen een egaal groene achtergrond voor een camera die geen groen doorgaf. Het beeld van de zangers werd daardoor als het ware 'uitgesneden' en in de eettentent op grote schermen geprojecteerd met als achtergrond diezelfde tweede akte zoals die tijdens de try-out op video was opgenomen.

Het resultaat was verbluffend en waar de afstand buiten ietwat remmend werkte, was die beduidend minder voelbaar in de tenten waar de maaltijdtafels stonden opgesteld. Spel en gelaatsexpressie, buiten soms problematisch als een solist zich aan de andere kant van het draaitoneel bevond, kwamen op de beeldschermen probleemloos over, terwijl de voortreffelijke geluidsinstallatie het contact met de uitvoering nog verder leek te intensiveren.

Het meetbare resultaat was er dan ook naar. Kwam mede door de afstand het applaus in de buitenlucht moeizaam op gang, tijdens de geïmproviseerde noodvoorstelling kon vrijwel ieder fragment op enthousiaste bijval rekenen. En dat hier inderdaad van improvisatie sprake was, bleek bij nadere informatie: de hele operatie was zelfs niet gerepeteerd! Dat het geheel afgezien van twee of drie kleine haperingen feilloos verliep, is een groot compliment voor de bedenkers van deze oplossing en voor de geoliede organisatie in Nijetrijne!

Muzikaal kleurrijk

Was de voorstelling als geheel dus amusant en verrassend, een weloverwogen oordeel blijft moeilijk en is ook niet helemaal eerlijk. Zangers die er in de buitenlucht voortdurend op bedacht moeten zijn dat zij niet uitglijden op een vochtig plankier, en die daarna zonder zichtbaar publiek voor een 'green screen' in een benauwde tent worden geplaatst, zingen niet onder de beste omstandigheden. Desondanks spetterde het enthousiasme ervan af en werd er gezongen en geacteerd alsof het de normaalste zaak van de wereld was. Petje af!

Muzikaal werd alles ondertussen vakkundig bijeen gehouden door Haydn-bewonderaar Vaughan Schlepp die als een ware maestro al cembalo musici en zangers omvormde tot een alert ensemble waarin weinig ruimte was voor ontsporingen. De rijkdom aan kleuren van zijn arrangementen verbaast ieder jaar opnieuw en daarbij slaagt hij er zelfs in om met minimale middelen te laten horen wat Mozart (misschien) aan Haydn te danken had.

Het streven van Opera Nijetrijne om uitsluitend bewerkingen uit te voeren die helemaal op de eigen situatie zijn afgestemd, kan inmiddels worden nagenoten dankzij een fleurig en op luxueus formaat uitgevoerd jubileumboek. Afgezien van de kleinschaligheid (geen pretentieuze 'Scala'tje spelen' met grote opera's van Verdi en Puccini!) blijft het daarnaast prijzenswaardig dat er in Nijetrijne nog altijd in het Nederlands wordt gezongen. Als André Hazes dat kon, kunnen operazangers het ook, maar afgezien daarvan: tot een halve eeuw geleden was opera in het Nederlands de gewoonste zaak van de wereld!

De ligging midden in een prachtig natuurgebied blijft bij dat alles de kers op de taart. Aangepast schoeisel is echter aanbevolen, ook bij droog weer: voor de meeste bezoekers is de voorstelling namelijk alleen met een boswandeling van twintig minuten bereikbaar.

Rosina Fabius (Celina) voor het 'green screen' met op de achtergrond enkele orkestleden